

**MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
ARKUSZ I POZIOM PODSTAWOWY**

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Punkty	Kryterium zaliczenia
1.	1. Przełęcz Liliowe 2. Wołoszyn 3. Dolina Starorobociańska 4. Polana Kalatówki	0-2	Za wpisanie poprawnych nazw: -dwóch, trzech obiektów.....1 pkt -czterech obiektów.....2 pkt
2.	Np.: - potok, np.: Roztoka, Pańszczycki, Waksmundzki, Żabi., - jezioro / staw, np.: Wielki Staw, Przedni Staw, Morskie Oko, Czerwony Stawek, Niżni Bielovodski Żabi. - wodospad – Wodogrzmoty Mickiewicza	0-2	Za poprawne podanie - dwóch nazw .....1 pkt - trzech nazw .....2 pkt
3.	Kierunek, w którym robiono zdjęcie – S lub SW lub SSW	0-1	Za poprawny kierunek..... 1 pkt
4.	Zmierzona odległość na mapie – 1,8 cm 1 cm – 0,75 km 1,8 cm - 1,35 km x = 1,35 km	0-1	Za poprawne obliczenie i wynik .....1 pkt Dopuszcza się błąd pomiaru do 2 mm. Uznaje się wyniki z przedziału 1,275– 1,425 km
5.	Przykład rozwiązania: 1 cm – 75 000 cm 1 cm – 750 m $1 \text{ cm}^2 - (750 \text{ m})^2$ $1 \text{ cm}^2 - 562500 \text{ m}^2$ 35,0 ha = 350000 m ² $0,62 \text{ cm}^2 - 350 000 \text{ cm}^2$ Odp., np.: Powierzchnia Morskiego Oka na mapie wynosi 0,62 cm ² .	0-2	Za poprawny sposób obliczenia .....1 pkt Za poprawne obliczenia i podanie wyniku.....1 pkt
6.	Obliczenie różnicy wysokości 1985 – 1010 = 975 975 m	0-1	Za poprawne obliczenie i podanie wyniku.....1 pkt Odpowiedź zalicza wynik liczbowy z mianem
7.	Obiekty antropogeniczne, np.: - schroniska górskie, na Polanie Kalatówki, - kolej linowa między Kuźnicami a Turniami Myślenickimi, - wyciągi krzesełkowe, - wyciągi narciarskie w okolicach Polany Kalatówki, - skocznie narciarskie na płn. od Jastrzębiej	0-2	Za podanie: - dwóch, trzech obiektów .....1 pkt - czterech obiektów ...2 pkt

	Turni, - domy wycieczkowe.		
8.	Walory turystyczne, np.: - skałki wapienne, - turnie (Raptawicka Turnia) - potoki, - jaskinie (Jaskinia Mroźna, Jaskinia Mylna), - polany (Polana Pisana), - roślinność górską, - dolina górską, - wywierzyska, - górski krajobraz, - piękne widoki.	0-2	Za podanie: - dwóch walorów .....1 pkt - czterech walorów ....2 pkt
9.	Zagrożenia, np.: - burze, - intensywne opady deszczu, - intensywne opady śniegu, - mgły, - nagły spadek temperatury powietrza, - nagły spadek ciśnienia atmosferycznego, - lawiny, - oblodzenie szlaków, - silny porywisty wiatr (np. halny), - atak niedźwiedzia. Działania, np.: - uzyskanie informacji dotyczącej prognozy pogody, - uzyskanie informacji o możliwości wejścia i poruszania się po szlakach górskich, - przygotowanie ubrania odpowiedniego do górskich wędrówek. - powiadomienie TOPR o trasie wyprawy i planowanym czasie pobytu w górach, - stosowanie się do regulaminu Tatrzańskiego Parku Narodowego.	0-2	Za podanie: - dwóch przykładów zagrożeń .....1 pkt Za podanie dwóch przykładów działań ....1 pkt lub Za podanie: - jednego zagrożenia i jednego działania ..1 pkt
10.	Problemy, np.: - zachwianie równowagi przyrodniczej na terenie TPN, - sprzeczność interesów ekonomicznych społeczności lokalnej z funkcjami ekologicznymi TPN, - naruszenie równowagi między liczbą turystów odwiedzających TPN, a przepustowością tatrzańskich szlaków, - naturalne ograniczanie rozwoju społeczno-gospodarczego społeczności lokalnej (brak rezerw gruntów pod działalność gospodarczą), - zagrożenia dla chronionych gatunków roślin rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie	0-2	Za poprawne sformułowanie: - dwóch, trzech problemów ..... 1 pkt - czterech ..... 2 pkt

	szlaków turystycznych.		
11.	A, C, E.	0-1	Za wybranie tylko trzech wskazanych.....1 pkt
12.	Fiord - C Sandry - A	0-1	Za poprawne dobranie dwóch procesów .....1 pkt
13.	a) tsunami b) np.: - podwodne trzęsienia ziemi, - wybuchy wulkanów, - podwodne osuwiska.	0-2	a) za podanie nazwy zjawiska .....1 pkt b) za podanie jednej przyczyny .....1 pkt
14.	Podobieństwa, np.: - w obu miejscowościach najwyższe wartości temperatury powietrza przypadają na lipiec, - opady atmosferyczne w obu miejscowościach występują w ciągu całego roku. Różnice, np.: - Londyn, klimat umiarkowany o cechach morskich a Uralsk umiarkowany o cechach kontynentalnych, - w Londynie w zimie temperatury powietrza kształtują się zawsze powyżej 0° C a w Uralsku spadają do około -15° C, natomiast latem w Uralsku temperatura powietrza jest wyższa niż w Londynie, - sumy opadów atmosferycznych w poszczególnych miesiącach w Londynie są wyższe niż w Uralsku, - w Londynie najwyższe opady atmosferyczne występują jesienią a w Uralsku wiosną i latem, - wyższa amplituda roczna temperatury w Uralsku, - rozkład opadów w roku (brak wyraźnego maksimum w Londynie, w Uralsku jedno maksimum przełom wiosny-lata i drugie lato-jesień.	0-2	Za każde dwie prawidłowo wskazane cechy .....1 pkt
15.	a) Na Północnym Atlantyku i u wybrzeży Skandynawii należy wpisać N (niż baryczny). W Zatoce Biskajskiej W (wyż baryczny). b) wzrośnie	0-2	a) za prawidłowe wpisanie liter W i N ...1 pkt b) za poprawną odpowiedź.....1 pkt
16.	marikultura	0-1	Za podanie terminu .....1 pkt
17.	Np.: - wzrost znaczenia powiązań międzynarodowych w gospodarce światowej, a co za tym idzie konieczność bardziej	0-2	Za wyjaśnienie z podaniem: - dwóch przyczyn .....1 pkt - trzech przyczyn .....2 pkt

	<p>nasilonych kontaktów personalnych w obrębie gospodarczych organizacji typu korporacji międzynarodowych i stowarzyszeń gospodarczych, np.: UE, politycznych (NATO, ONZ),</p> <ul style="list-style-type: none"> - rośnie asortyment cennych towarów, które bezpieczniej jest przewozić transportem lotniczym (np.: produkty technologicznie zaawansowane), - transport lotniczy umożliwia pokonywanie dużych odległości w krótkim czasie, - może być wykorzystywany do przewozu towarów nie nadających się do długiego transportu, - coraz więcej ludzi deklaruje chęć podróżowania samolotami, - transport lotniczy niekiedy jest jedynym rodzajem transportu, z którego można korzystać, ze względu na warunki naturalne, - niekorzystny wpływ transportu lotniczego na środowisko geograficzne jest mniejszy niż transportu samochodowego, - także bezpieczeństwo podróżowania samolotem jest większe niż w przypadku korzystania z samochodu. 												
18.	Rosja	0-1	Za podanie nazwy kraju o najmniejszej gęstości zaludnienia ...1 pkt										
19.	<p>Określenie gęstości zaludnienia dla wybranych obszarów:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;">Obszar</th> <th style="width: 50%;">Gęstość zaludnienia</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wyspa Jawa</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> <tr> <td>Nizina Gangesu</td> <td style="text-align: center;">+</td> </tr> <tr> <td>Północna Syberia</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> <tr> <td>Półwysep Arabski</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </tbody> </table>	Obszar	Gęstość zaludnienia	Wyspa Jawa	+	Nizina Gangesu	+	Północna Syberia	-	Półwysep Arabski	-	0-1	Za poprawne określenie gęstości zaludnienia dla wszystkich obszarów .....1 pkt
Obszar	Gęstość zaludnienia												
Wyspa Jawa	+												
Nizina Gangesu	+												
Północna Syberia	-												
Półwysep Arabski	-												
20.	<p>Przyczyny wraz z wyjaśnieniem, np.:</p> <p>Nizina Chińska</p> <ul style="list-style-type: none"> - położona jest w zasięgu korzystnego klimatu podzwrotnikowego i umiarkowanego o odmianie monsunowej, co sprzyja rolnictwu, - występują na niej urodzajne gleby (mady), co sprzyja rozwojowi rolnictwa, - położona jest we wschodniej części Chin, blisko dużego zbiornika wodnego, - posiada dobrze rozwiniętą sieć rzeczną, co sprzyja rozwojowi komunikacji, nawadnianiu pól, stanowi źródło wody dla gospodarki komunalnej, - występują na niej liczne surowce mineralne, 	0-2	Za podanie jednej przyczyny wraz z wyjaśnieniem .....1 pkt										

	<p>co sprzyja osiedlaniu się ludności, rozwojowi przemysłu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - równinne ukształtowanie powierzchni, co sprzyja budownictwu, rozwojowi komunikacji, uprawie ziemi, - kolebka cywilizacji rolniczej, rolnictwo typu pracochłonnego, 		
21.	<p>a) np.:</p> <p>W analizowanym okresie obserwuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systematyczny spadek udziału sektora I w strukturze zatrudnienia - systematyczny wzrost udziału sektora III w strukturze zatrudnienia <p>b)</p> <p>Największe zmiany zaszły w rolnictwie</p>	0-2	<p>Za opisanie dwóch zmian 1 pkt</p> <p>Za prawidłowe wskazanie sektora 1 pkt</p>
22.	<p>Np.:</p> <p>Likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych.</p> <p>Ocena konsekwencji społecznych: uzasadnienie:</p> <p>niekorzystne, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysokie bezrobocie na wsi, przyczyniające się do rosnącego ubóstwa, rozwoju patologii, - wysokie koszty zasiłków dla byłych pracowników PGR i programów aktywizujących bezrobotnych. <p>Ocena konsekwencji gospodarczych: korzystne, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie warunków do wzrostu wydajności produkcji rolnej, - wzrost udziału gospodarstw indywidualnych o większej powierzchni, - zniesienie dopłat (dotacji) państwa dla PGR-ów 	0-2	<p>Za ocenę i uzasadnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konsekwencji społecznej ..... 1 pkt - konsekwencji gospodarczej ..... 1 pkt <p>za przykład zmiany ....1 pkt</p> <p>za ocenę z uzasadnieniem ..... 1 pkt</p>
23.	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trudności adaptacyjne związane z niezajomością języka, kultury danego kraju, - brak pracy, - brak akceptacji obecności uchodźców przez społeczność lokalną, - poczucie wyobcowania, - tęsknota za krajem rodzinnym, - poczucie bezradności wobec nowej rzeczywistości, - trudności z legalnym zatrudnieniem. 	0-2	<p>Za podanie przykładów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwóch problemów ...1 pkt - trzech problemów ....2 pkt
24.	<p>1. megalopolis,</p> <p>2. aglomeracja (monocentryczna).</p>	0-2	<p>Za poprawne nazwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednego zespołu miejskiego .....1 pkt - dwóch zespołów

				miejskich .....2 pkt												
25.	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstawanie przedsiębiorstw międzynarodowych o charakterze globalnym, - upowszechnianie się stylów życia i systemów wartości (cywilizacja masowej konsumpcji), - powstanie globalnej sieci łączności elektronicznej (telefonia komórkowa, Internet), - elektroniczny przepływ usług, informacji, - bezgotówkowy przepływ kapitału, - sieć sklepów, np.: Adidas, Nike, Puma, - sieć restauracji Mc Donald's, KFC, Pizza Hut. 			0-2	<p>Za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwóch przykładów ..1 pkt - trzech przykładów ...2 pkt 											
26.	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - większa troska społeczności międzynarodowej o stan środowiska geograficznego, przyjęcie koncepcji ekorozwoju przez kraje wysoko rozwinięte gospodarczo w tym UE, - wyczerpywanie się nieodnawialnych źródeł energii, - chęć uniezależnienia się od surowców energetycznych o strategicznym znaczeniu (ropa naftowa, gaz ziemny), - duże zanieczyszczenie powietrza, - kwaśne opady, - mniejsze negatywne oddziaływanie alternatywnych źródeł energii na środowisko geograficzne, - odnawialność alternatywnych źródeł energii. 			0-2	<p>Za podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwóch przyczyn .....1 pkt - trzech przyczyn .....2 pkt 											
27.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">Propozycja, np.:</td> <td style="width: 33%;">Zaleta, np.:</td> <td style="width: 33%;">Wada, np.:</td> </tr> <tr> <td>Segregacja śmieci i ich recykling</td> <td>Ochrona zasobów naturalnych</td> <td>Konieczność zmiany mentalności społeczeństwa</td> </tr> <tr> <td>Składowanie odpadów na wysypiskach</td> <td>- szybkie pozbywanie się odpadów,</td> <td>- wysoki koszt ekologiczny</td> </tr> <tr> <td>Spalanie śmieci</td> <td>- niski koszt</td> <td>-zanieczyszczanie atmosfery</td> </tr> </table>	Propozycja, np.:	Zaleta, np.:	Wada, np.:	Segregacja śmieci i ich recykling	Ochrona zasobów naturalnych	Konieczność zmiany mentalności społeczeństwa	Składowanie odpadów na wysypiskach	- szybkie pozbywanie się odpadów,	- wysoki koszt ekologiczny	Spalanie śmieci	- niski koszt	-zanieczyszczanie atmosfery		0-2	<p>Za podanie propozycji</p> <ul style="list-style-type: none"> - z jednym elementem oceniającym ..... 1 pkt - z dwoma ..... 2 pkt
Propozycja, np.:	Zaleta, np.:	Wada, np.:														
Segregacja śmieci i ich recykling	Ochrona zasobów naturalnych	Konieczność zmiany mentalności społeczeństwa														
Składowanie odpadów na wysypiskach	- szybkie pozbywanie się odpadów,	- wysoki koszt ekologiczny														
Spalanie śmieci	- niski koszt	-zanieczyszczanie atmosfery														
28.	<p>Przykłady państw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kraje byłej Jugosławii np. Słowenia, Chorwacja, Macedonia, Bośnia i Hercegowina, Serbia i Czarnogóra, - kraje byłego ZSRR, np. Litwa, Łotwa, Estonia, Białoruś, Ukraina, Mołdawia, - Republika Czeska, - Słowacja. 			0-2	<p>Za prawidłowe podanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwóch, trzech państw .....1 pkt - czterech państw .....2 pkt 											
29.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">Nr na mapie</td> <td style="width: 15%;">Miejsce konfliktu</td> <td style="width: 70%;">Przyczyny, np.:</td> </tr> <tr> <td style="height: 40px;"></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Nr na mapie	Miejsce konfliktu	Przyczyny, np.:				0-2	<p>Za poprawnie wypełnione:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cztery komórki .....1 pkt - sześć komórek .....2 pkt 					
Nr na mapie	Miejsce konfliktu	Przyczyny, np.:														

			-oskarżenia kierowane w stronę S. Husajna o posiadanie broni masowego rażenia, -chęć zapobieżenia zagrożeniu jakie stanowił S. Husajn dla pokoju na Bliskim Wschodzie.		
	4	Kaszmir	-kolonialna przeszłość, -konflikt terytorialny, -podział pomiędzy Indie i Pakistan nie uwzględnia dominującej religii – islamu		
	1	Korsyka	-dążenie organizacji separatystycznych do pełnej niepodległości, -nie akceptowanie autonomii.		